

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/401/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113203957
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2113203957.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Dušana Čima a sudcov JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Jána Mihala v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 949,48 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 17. júna 2014 č. k. 16C/37/2013-53 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkami súd prvého stupňa I. zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovanej domáhala (okrem náhrady trov konania) zaplataenia majetkovej škody v sume 175 eur a nemajetkovej ujmy v sume 774,48 eur a II. žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Skalica v exekučnom konaní ním vedenom pod sp. zn. 1Er/2066/2008 s následným vyvodzovaním z toho zodpovednosti štátu) právne odôvodnil ust. § 3 ods. 1 písm. d/ a ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a/ bodu 1, § 9 ods. 1 a 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1 a 2 a § 19 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej tiež len „zodpovednostný zákon“) v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012 a § 44 ods. 7 E. p. (zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučného poriadku/ v znení neskorších zmien a doplnení) platného a účinného do 30. novembra 2006, ako aj odsekom 8 rovnakého paragrafu i zákona platného a účinného od 1. decembra 2006). Vecne mal za to, že v žalobkyňou označenom konaní Okresného súdu Skalica (skôr vedenom Okresným súdom Senica) nešlo konštatovať nesprávny úradný postup súdu, ktorým mal byť tvrdený prieťah spôsobený rozhodnutím o návrhu na zmenu exekútora až po uplynutí na to ustanovenej zákonnej lehoty (30 dní), ak tu po urobení oprávnenou návrhu na zmenu exekútora pôvodná exekútorka navrhla zastavenie exekúcie a súd napokon rozhodol takýmto spôsobom (v dôsledku ktorého už rozhodovanie o zmene exekútora bolo bezpredmetným). Žalobkyňa však nepreukázala ani vznik škody a to za situácie, keď bolo treba konštatovať tiež nevykonanie žiadneho sťažnostného či disciplinárneho konania alebo konania pred Ústavným súdom SR (resp. Európskym súdom pre ľudské práva, ďalej tiež „ESLP“), ktorého výsledkom by bolo konštatovanie prieťahov. To rovnako bránilo úspechu žaloby, argumentoval napokon okresný súd, ktorý rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne len paušálnym odkazom na § 142 ods. 1 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne plným úspechom žalovanej, ktorá náhradu nepožadovala a ani nepreukázala, žeby jej vôbec nejaké vznikli.

Proti tomuto rozsudku podala v celom rozsahu včas odvolanie iba žalobkyňa a navrhla ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvého stupňa jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ďalej že okresný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a tiež, že neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (odvolacie dôvody podľa § 205 ods. 2 písm. a/, c/ a f/ O. s. p.). Súd prvého stupňa podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti aj po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súdu prvého stupňa tiež vytkla, že vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkovi nevznikol stav právnej neistoty a len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol návrh na znalecké dokazovanie (čím jej znemožnil objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku a rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave). Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami, má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritorne rozhodnutie, pričom súd prvého stupňa svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru ESĽP (ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase). Zodpovednosť štátu podľa uvedenej judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, keď je to najmä štát, ktorý musí plniť svoj pozitívny záväzok vo vzťahu k právu na prerokovanie veci v primeranej lehote.

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. v medziach odvolania celú vec (pretože od rozhodnutia vo veci samej bolo závislým i rozhodnutie o trovách konania) a to podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu síce šlo o prejednanie /aj/ veci samej, popri tom však nie o prípad, v ktorom by bolo nutným prejednanie veci na pojednávaní odvolacieho súdu, nakoľko tu nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, súd prvého stupňa prejednal vec majúcu charakter drobného sporu bez pojednávania, ktoré sa tu nevyžaduje, nešlo o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a napokon ani o prípad, v ktorom by si pojednávanie vyžadoval dôležitý verejný záujem), pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba navzdory námietkam žalobkyne považovať za vecne správny (keď súd prvého stupňa v miere postačujúcej pre jeho rozhodnutia zistil skutkový stav a vec tiež správne posúdil po právnej stránke).

V časti z pohľadu udržateľnosti rozhodnutia napadnutým rozsudkom rozhodujúcej (teda u konštatovania neexistencie nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Skalica v exekučnom konaní predstavujúcom základ žaloby žalobkyne z prejednávanej veci) totiž odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s argumentáciou, použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku). U dôvodov predostretých okresným súdom dostatočne jasne a tiež objektívne presvedčivo (samozrejme bez ambície presvedčiť kohokoľvek, najmä nie niekoho s celkom jednoznačným záujmom na inom výsledku konania) by tak zásadne postačovalo (s výnimkou pustenia sa súdu prvého stupňa do úvah na tému, kedy možno nečinnosť súdu považovať za prietah) i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vysporiadať sa aj s tzv. odvolacími námietkami a preto, ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvého stupňa dopĺňa (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné :

Časť námietok, urobených súčasťou odvolania proti rozsudku v prejednávanej veci, nemohla obstať pre ich nepatričnosť a na ďalšiu časť z nich nešlo dosť dobre reagovať pre ich len najvšeobecnejšie možné uplatnenie, pri ktorom síce voči úvahám odvolávajúcej sa žalobkyne zásadne nešlo nič namietat

(a ani s nimi polemizovať), práve prílišná všeobecnosť výhrad a nemožnosť ich vzťahnutia aj na prípad v tejto konkrétnej veci však bránili konštatovaniu, žeby súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní či tomuto predchádzajúcom postupe naozaj konal v rozpore s požiadavkami na spravodlivé súdne konanie. Nepatričnými boli pritom najmä námietky týkajúce sa údajného nenáležitého použitia novelizovaného znenia ustanovenia § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona, kde žalobkyni buď pre zjavné paušálne uplatnenie rovnakých odvolacích dôvodov ako vo všetkých ostatných tunajšiemu súdu známych druhovo totožných konaniach za účasti rovnakých účastníčok, v ktorých žalobkyňa z prejednávanej veci takmer identickými žalobami aj na ne nadväzujúcimi podaniami bez preháňania zaplavuje súdy (čo sa inak týkalo prakticky celého odvolania), pre nevenovanie náležitej pozornosti odôvodneniu rozsudku podrobenému odvolaciemu prieskumu alebo z oboch takýchto príčin muselo uniknúť, že súd prvého stupňa v prejednávanej veci ustanovením § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z. neargumentoval (v tejto súv. por. i písomné vyhotovenie rozsudku na č. I. 59 - 63 spisu, § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2012 a po takomto čase a tiež čl. I bod 8 a čl. II zákona č. 412/2012 Z. z.). Bez právneho významu tu pritom je, či úprava skoršia bola interpretovaná spôsobom zodpovedajúcim neskôr uzákonenému (novelizovanému) zneniu, alebo inak, pretože v takomto prípade šlo o legitímne rozhodnutie sa pre jednu z oboch do úvahy prichádzajúcich interpretácií. Z tých je tou prvou tá, podľa ktorej pravidlá výslovne vyjadrené až neskorším znením zákona bolo treba (hoc aj len za pomoci výkladu) za súčasť právneho poriadku považovať i predtým, než sa tak stalo (v tejto súv. por. napr. právnofilozofické pojednania o rekonštrukcii myšlienky v zákone); druhou potom presný opak (zjavne preferovaný i žalobkyňou), čiže uzavretie, že skorší nedostatok konkrétnejšej a až neskôr precizovanej úpravy tu má byť vykladaný práve tak, že pred jej prijatím platil presný opak neskôr uzákoneného. I keď práve tu sa javil názor súdu prvého stupňa prinajmenšom sporným (to, že žiaden z potenciálne na to povolaných orgánov nekonštatoval prieskum a takto ani nesprávny úradný postup, neznamena, že k nim nedošlo), na správnosť rozhodnutia napadnutým rozsudkom to (z dôvodov priblížených neskôr) vplyv nemalo. Pokiaľ šlo o ostatné výhrady, namietané nevysvetlenie názoru, podľa ktorého účastníkom (zrejme exekučného konania, tvoriaceho podklad nárokov uplatňovaných následne v prejednávanej veci) nevznikol stav právnej neistoty, neboli tu relevantnými (i v tomto prípade z dôvodov uvedených neskôr) a to isté platilo aj v prípade námietky údajnou nesprávnosťou odmietnutia návrhu na tzv. znalecké dokazovanie (ktoré môže byť namieste až vtedy, ak nemožno mať pochybnosti o existencii žalobou uplatneného práva, pričom akceptovanie opačného názoru by privodilo nevhodné postupy súdov a neúmerné predražovanie súdnych konaní, v ktorých by vykonané dôkazy nemohli na jednoznačnom výsledku konania nič zmeniť). Aj povinnosť (štátov všeobecne i Slovenskej republiky osobitne) garantovať právo účastníkov súdnych konaní na spravodlivé súdne konanie a v jeho rámci tiež právo na rozhodnutie v primeranej lehote tu nepochybne je, žalobkyni však pri zápalistom boji za jej práva zrejme uniklo, že podmienky realizácie takýchto práv na vnútroštátnej úrovni určujú zákony a z tých práve ten pre rozhodnutie v prejednávanej veci kľúčový spôsobom podsúvaným odvolateľkou vylúčiť nešlo.

Podľa čl. I § 44 ods. 8 a 9 vety prvej dnešného znenia E. p. (inak ustanovení upravujúcich to, čo bolo rozhodné aj pre prejednanú vec a to bez ohľadu na posun takýchto ustanovení v rámci čl. I § 44 zákona počas doterajšieho „života“ E. p. v dôsledku jeho početných novelizácií) oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora, súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora a v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený.

V prípade práve odcitovaných ustanovení ide o obdobu úpravy udeľovania (resp. neudeľovania) poverení na vykonanie exekúcie v tom smere, že aj tu je lehota ustanovená len pri kladnom rozhodnutí o návrhu oprávneného. To treba vyvodit' nielen jednoduchým jazykovým výkladom ust. čl. I § 44 ods. 8 E. p., podľa ktorého sa v 30-dňovej lehote od doručenia návrhu má rozhodnúť o zmene (čiže o jej uskutočnení a nie i neuskutočnení), ale tiež logickým a aj systematickým výkladom takéhoto ustanovenia, v spojitosti s naň bezprostredne nadväzujúcim ustanovením čl. I § 44 ods. 9 vety prvej E. p. v príslušnom znení, keďže tu súčasťou rozhodnutia „o zmene“ má byť aj poverenie exekútora a nadväzovať naň má postúpenie veci s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený (čo obsahovo vylučuje, aby taký postup prichádzal do úvahy vtedy, ak sa súd rozhodne návrhu oprávneného nevyhovieť a pôvodného exekútora nevymeniť).

Odhliadajúc od nenáležitej pozornosti zákonodarcu venovanej konštrukcii úpravy, ktorej jednotlivé časti sú rozpornými čo do času, v ktorom môže k zmene exekútora dôjsť (nakolko odsek 8 tento postup pripúšťa kedykoľvek v priebehu exekučného konania, teda zrejme i pred udelením poverenia, kým mechanizmus predpokladaný odsekom 8 nie je využitelným skôr, než dôjde k udeleniu poverenia exekútorovi majúcejmu byť podľa návrhu oprávneného zamenenému iným a aj tu si podľa všetkého nejde pomôcť inak, než logickým a systematickým výkladom úpravy, v ktorej zaradenie odsekov o zmene exekútora až za tie o udelení poverenia nasvedčuje nutnosti pripúšťať spomínaný postup až potom, čo exekučné konanie v užšom slova zmysle udelením poverenia dospeje do štádia už rozbehnutej exekúcie), však nedodržanie lehoty ustanovenej zákonom na vydanie príslušného rozhodnutia môže byť tzv. škodnou udalosťou, ak je tu i prítomnosť ďalších atribútov zodpovednosti, teda v prípade zodpovednosti štátu (ako zodpovednosti objektívnej) existencia škody aj príčinnej súvislosti medzi škodnou udalosťou a škodou - rozumej preukázanie, že práve v dôsledku opomenutia súdu vydať rozhodnutie v lehote ustanovenej zákonom (vyjadrujúcej inak len ideálnu predstavu poznatkami o rozhodovacej činnosti súdov nezaťaženej zákonodarcu, čo je v akom čase možné urobiť) došlo k majetkovej ujme na strane osoby domáhajúcej sa vyvodenia zodpovednosti štátu a že takáto majetková ujma je priamym dôsledkom vytýkaného postupu súdu bez toho, aby na jej vzniku mala podiel akákoľvek iná okolnosť (čo obdobne platí pri súvisiacom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy).

Súdu prvého stupňa v prejednávanej veci tak síce nešlo bez ďalšieho prisvedčiť v tom, že tu o nesprávny postup exekučného súdu nešlo, stotožniť sa s ním však bolo treba v tom, že žalobkyňa ostala procesne prakticky celkom nečinnou pri preukazovaní ďalších dvoch atribútov zodpovednosti za škodu (pri preukazovaní reálneho zníženia majetku tejto účastníčky aj toho, že takýto následok nastal práve a výlučne v príčinnej súvislosti s rozhodnutím exekučného súdu o zmene exekútora až po uplynutí lehoty 30 dní od doručenia príslušného návrhu) a z obsahu kópie exekučného spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 1Er/2066/2008 zadováženej súdom prvého stupňa v prejednávanej veci a založenej v spise vyplývalo, že ani tu neprítomná snaha o opak by žalobkyni nemohla pomôcť.

Práve z obsahu podstatnej časti spisu exekučného súdu totiž vyplýva, že žalobkyňa v procesnom postavení oprávnenej v exekučnom konaní síce navrhla ešte podaním došlým Okresnému súdu Skalica 10. septembra 2010 zmenu exekútora a exekučný súd o takomto návrhu nielenže nerozhodol v zákonom ustanovenej 30-dňovej lehote, ale vôbec (keďže sa naopak rozhodol akceptovať návrh pôvodnej exekútorke JUDr. Evy Šteinerovej na zastavenie exekúcie); v tomto prípade však nešlo si nepovšimnúť, že exekútorom majúcim z vôle oprávnenej pôvodnú exekútoru nahradiť bol JUDr. Rudolf Krutý, u ktorého sa stalo (nech aj až po podaní návrhu na zmenu exekútora v tejto konkrétnej veci) všeobecne známou skutočnosťou bez potreby dokazovania (tzv. notorieta, tu por. i § 121 O. s. p.) konštatovanie jeho vylúčenia z exekúcií za účasti oprávnenej totožnej so žalobkyňou v prejednávanej veci pre jeho niekdajší zamestnanecký status u takejto účastníčky (tu por. i nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. apríla 2011 č. k. III. ÚS 322/2010-37. Pokus o náhradu pôvodnej exekútorke exekútorom s takýmto hendikepom tak bol z dôvodov predostretých už exekučnému súdu od začiatku odsúdený na nezdar i nebyť dôvodu zastavenia exekúcie ako takej a práve tu prekročenie zákonom ustanovenej lehoty na rozhodnutie o zmene exekútora nemohlo mať absolútne žiaden význam (zvlášť ak na tomto mieste je zjavne žiadúce zopakovať, že lehota je tu len v prípade existencie kladného rozhodnutia o návrhu a také v prejednávanej veci neprichádzalo do úvahy nielen pre vylúčenie exekútora navrhovaného na zaujatie miesta pôvodnej exekútorke, ale tiež preto, že exekučný súd by aj pri urobení výzvy exekútorke a tiež odpovedaní ňou na výzvu ešte v 30-dňovej lehote od doručenia návrhu na zmenu exekútora nebol schopný preklenúť opomenutie pôvodnej exekútorke zaslať exekučnému súdu i exekučný spis - takže tu jednak nutné by bolo ďalšie vyzývanie s prípadnými úvahami o ďalšom postupe exekučného súdu voči pôvodnej exekútorke, najmä však rozhodnutie o zmene exekútora aj v prípade záujmu exekučného súdu vyhovieť návrhu oprávnenej by sa stalo nevydateľným - v zákonom ustanovenej lehote - nie výlučne z dôvodov na strane exekučného súdu, ale i z dôvodu na strane exekútora, čo by práve pretrhlo nevyhnutnú príčinnú súvislosť medzi tzv. škodnou udalosťou videnou výlučne v opomenutí súdu a dosiaľ nepreukázanou škodou majúcou vzniknúť žalobkyni).

Uvedené muselo spôsobiť, že ani žalobe v tejto veci nešlo priznať vecný úspech a súd prvého stupňa preto rozhodol vecne správne, ak ju napadnutým rozsudkom zamietol.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania, ktoré síce bolo odôvodnené len dosť stroho odkazom na rozhodné ustanovenie procesného práva, vyjadrujúce zásadu zodpovednosti za úspech (§ 142 ods. 1 O. s. p.); keďže však plne úspešná žalovaná proti rozsudku nepodala odvolanie (a tým sa procesného práva na náhradu prípadných jej vzniknutých trov konania s konečnou platnosťou vzdala), iné rozhodnutie, než nepriznanie náhrady žalovanej tu ani nebolo možným.

V takto skončenom odvolacom konaní bola úspešná žalovaná a bola to tak ona, komu podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo aj právo na náhradu trov odvolacieho konania. Táto účastníčka však nepodala návrh na priznanie jej náhrady trov (hoci ide o nutnú procesnú podmienku podľa § 151 ods. 1 O. s. p.) a ak sa ani zo spisu vznik žiadnych trov žalovanej v odvolacom konaní nepodával, rozhodnúť šlo i tu iba nepriznaním náhrady.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.